Talouspäällikkö
Taina Vähimaa
Työ- ja elinkeinoministeriö
17.9.2024

Tarkastusvaliokunta

K 2/2024 vp Hallituksen vuosikertomus 2024

Eduskunnan tarkastusvaliokunta on pyytänyt työ- ja elinkeinoministeriöltä arviota valtionhallinnon matkustamiseen liittyvän ohjeistuksen toimivuudesta ja ohjeistuksen noudattamisen valvonnasta. Ministeriö lausuu seuraavaa.

Työ- ja elinkeino ministeriössä matkustusta ohjaa pääasiallisesti Valtion matkustussääntö velvoittavana virkaehtosopimuksena ja sitä täydentävä Valtioneuvoston matkustusohje. Valtion matkustussäännön lisäksi valtiovarainministeriö on laatinut muitakin matkustusta ohjaavia asiakirjoja, kuten ohjeen virkamatkustamisesta ja kanta-asiakasohjelmien hyödyntämisestä ja Valtion matkustusstrategian, mutta nämä ohjeistukset on pääosin sisällytetty Valtioneuvoston matkustusohjeeseen.

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että Valtioneuvoston matkustusohje yhdenmukaistaa ja ohjaa ministeriöiden matkustusta. Ohje, johon on myös sisällytetty matkustussäännön määräykset, kattava ja selkeä. Ohje on kaikkien matkustajien ja matkanvaraajien helposti saatavilla. Matkustusohje on ohjeistanut kanta-asiakasohjelmien hyödyntämistä jo ennen kuin valtiovarainministeriö antoi koko valtiota koskevan ohjeensa vuonna 2021.

Työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksen mukaan matkustuksen ohjeistusten noudattamisen valvontaa on ministeriössä noudatettu. Matkasuunnitelman ja matkalaskun hyväksymisen osalta virkamiehen esihenkilö voi puuttua epäselviin, puutteellisiin tai vääriin kirjauksiin. M2-matkahallintajärjestelmä myös ohjaa virheellisten tai puutteellisten tietojen korjaamiseen. Ennen lopullista hyväksymistä Palkeet talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen matkalaskujen tarkastuspalvelu tarkastaa, että matka on tehty valtion matkustussäännön, VN:n matkustusohjeen sekä viraston antamien ohjeiden mukaisesti. Työ- ja elinkeinoministeriössä pääosa matkavarausten tekemisestä on keskitetty matkatiimille, joka tuntee ohjeistuksen ja, joka voi aina tarvittaessa olla yhteydessä valtioneuvoston kanslian matkahallinnon asiantuntijoihin.

Työ- ja elinkeinoministeriössä ei ole suoraan kohdistettu sisäisen tarkastuksen toimia matkahallintoon. Ministeriön omassa matkahallinnossa on pyritty noudattamaan VTV:n ylimmän johdon menettelyjen tarkastuksessa (kaudella 2015) esittämiä suosituksia. Työ- ja elinkeinoministeriö on ohjaavana ministeriö antanut pysyvän matkamääräyksen hallinnonalansa virastojen virastopäälliköille tai matkamääräyksen on antanut virastopäällikön alainen. Virastopäällikön matkalaskut hyväksytään virastossa.

Virastopäällikön virkamatkoista laaditaan säännöllisesti jälkikäteen yhteenvetoraportti, joka toimitetaan työ- ja elinkeinoministeriöön seurantaa varten kaksi kertaa vuodessa.

Työ- ja elinkeinoministeriössä on yhteistyössä valioneuvoston kanslian matkahallinnon asiantuntijoiden kanssa järjestetty säännöllisesti matkustukseen liittyvää koulutusta koko henkilöstölle. Virkamatkustamisen kustannuksia seurataan kuukausittain.

Työ- ja elinkeinoministeriö kannattaa virkamatkoista kertyvien kanta-asiakkuusetujen käytön ohjeistusta niin, että käytännöt olisivat yhdenmukaisia, selkeitä ja noudatettavissa.

Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö kannattaa esitystä selvittää, tuoko virkamiehelle annettu suositus tehdä henkilökohtainen kanta-asiakkuussopimus lentoyhtiön kanssa valtion virkamatkustukseen riittäviä taloudellisia tai muita olennaisia hyötyjä, jotta sen säilyttäminen tiedossa olevista ongelmista huolimatta olisi jatkossakin perusteltu.